

Što nakon akreditacije ? Ovlašćivanje

Dalibor Jakir, dipl. ing.

Državni zavod za mjeriteljstvo

1. Savjetovanje „Iskustva u primjeni norme HRN ISO/IEC 17020”
Opatija, 18. svibnja 2017.

Sadržaj

- 1. Uvod**
 - 1.1 Područja - Dodatci**
- 2. Postupak ovlašćivanja**
 - 2.1 Ovlašteno tijelo za ovjeravanje – OTO**
 - 2.2 Ovlašteno tijelo za pripremu mjerila za ovjeravanje – OTPM**
 - 2.3 Što je učinjeno na poslovima ovlašćivanja**
 - 2.4 Ovlaštena tijela za ovjeravanje – stanje**
 - 2.5 Ovlaštena tijela i broj osoblja po Dodacima – stanje**
- 3. Pogled u budućnost**

1. Uvod – što su ovjerena mjerila ⁽¹⁾

Godišnja ovjerna oznaka	Godišnja ovjerna oznaka za komunalna mjerila
	

- Naredba o mjerilima nad kojima se obavlja mjeriteljski nadzor („Narodne novine“ broj 100/03, 124/03)
- Pravilnik o ovjernim razdobljima za pojedina zakonita mjerila koja imaju prvu ovjeru i načinu njihove primjene i o umjernim razdobljima za etalone koji se upotrebljavaju za ovjeravanje zakonitih mjerila („Narodne novine“ broj 107/15)
- Naredba o vrsti, obliku i načinu postavljanja državnih ovjernih oznaka koje se rabe kod ovjeravanja zakonitih mjerila, oznaka za označavanje mjerila, oznaka koje rabe ovlašteni servisi te ovjernih isprava i Naredba o izmjeni naredbe ... („Narodne novine“ broj 113/09, 134/09, 58/11)

1. Uvod – zakonska osnova (2)

- **Zakon o mjeriteljstvu (NN 74/14)** propisuje opće uvjete završio je proces usklađivanja i započela je uspostava mjernog jedinstva u Republici Hrvatskoj, povjerenja u rezultate mjerenja provedenih radi zaštite potrošača, života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite okoliša, opće sigurnosti i zaštite prirodnih resursa te poticanje slobodne trgovine i uklanjanje mogućih prepreka u trgovini
- **Uredba o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštena tijela za obavljanje poslova ovjeravanja zakonitih mjerila i/ili poslove pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje (NN 90/14)** propisuje posebne uvjete
- Dodacima iz Uredbe je propisano u **21** područje (također i detaljnija podjela) za koje se može podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o ovlašćivanju **čime je omogućeno da u svakom području postoji i ovlašteno tijelo za pripremu mjerila za ovjeravanje i ovlašteno tijelo za ovjeravanje**

(u Državnom zavodu za mjeriteljstvo udomaćila se kratica OTPM i OTO).

1. Uvod – javna ovlast ⁽³⁾

članak 7. Zakona: **ovlaštena tijela - pravne osobe** koje obavljaju poslove ovjeravanja zakonitih mjerila i/ili obavljaju poslove pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje kao javnu ovlast.

Javna ovlast

- *ovlast određenih subjekata koja uključuje izravno i neizravno sudjelovanje u izvršenju vlasti dodijeljenih javnim pravom i dužnosti zaštite interesa države i druge javne vlasti, a izuzeta je od pravila o slobodi pružanja usluga i pravu poslovnoga nastana u EU-u, omogućujući državama članicama diskriminaciju državljana drugih država članica kod djelatnosti koje, makar i povremeno, uključuju izvršavanje te ovlasti (definicija – prema Struni - terminološka baza hrvatskoga **strukovnog nazivlja**)*
- članak 2. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 104/11):
određeni poslovi državne uprave mogu se povjeriti tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugim pravnim osobama koje na temelju zakona imaju javne ovlasti (pravne osobe koje imaju javne ovlasti)

1. Uvod – što obavlja DZM ⁽⁴⁾

- članak 33. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“ broj 93/16, 104/16)

Državni zavod za mjeriteljstvo (DZM je državna upravna organizacija) obavlja upravne i stručne poslove koji se, između ostaloga, odnose i na:

- 1. davanje ovlasti za provedbu ovjeravanja zakonitih mjerila te pripremu mjerila za ovjeravanje;**
- 2. nadzor zakonitosti rada ovlaštenih pravnih osoba, ovlaštenih servisa i korisnika zakonitih mjerila;**
- 3. praćenje i nadzor stanja u području zakonskog mjeriteljstva te poduzimanje mjere za kvalitetno obavljanje djelatnosti;**
- 4. nadzor rada i stručno osposobljavanje mjeritelja i mjeriteljskih inspektora;**

1. Uvod – Povjeravanje i/ili prijenos javnih ovlasti ⁽⁵⁾

HRN EN ISO/IEC 17020:2012 Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za rad različitih tijela koja provode inspekciju (vrste A, B ili C)

- članak 6. Uredbe:

„Stručna i tehnička osposobljenost pravne osobe za obavljanje poslova utvrđivanja sukladnosti mjerila odobrenom tipu i/ili udovoljavanje mjerila propisanim tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima te postavljanje ovjernih oznaka, u ovisnosti o području za koje se traži ovlaštenje, kao i nepristranost pravne osobe, odgovorne osobe i osoblja dokazuje se potvrdom o akreditaciji koju je donijelo nadležno tijelo za akreditaciju u skladu s normom HRN EN ISO/IEC 17020:2012”

Nadležno tijelo za akreditaciju u Republici Hrvatskoj je Hrvatska akreditacijska agencija.

S početkom svibnja 2017. godine u području inspekcije = **područje ovjeravanja zakonitih mjerila** HAA je akreditirala **36** pravnih osoba (za područje zakonskog mjeriteljstva).

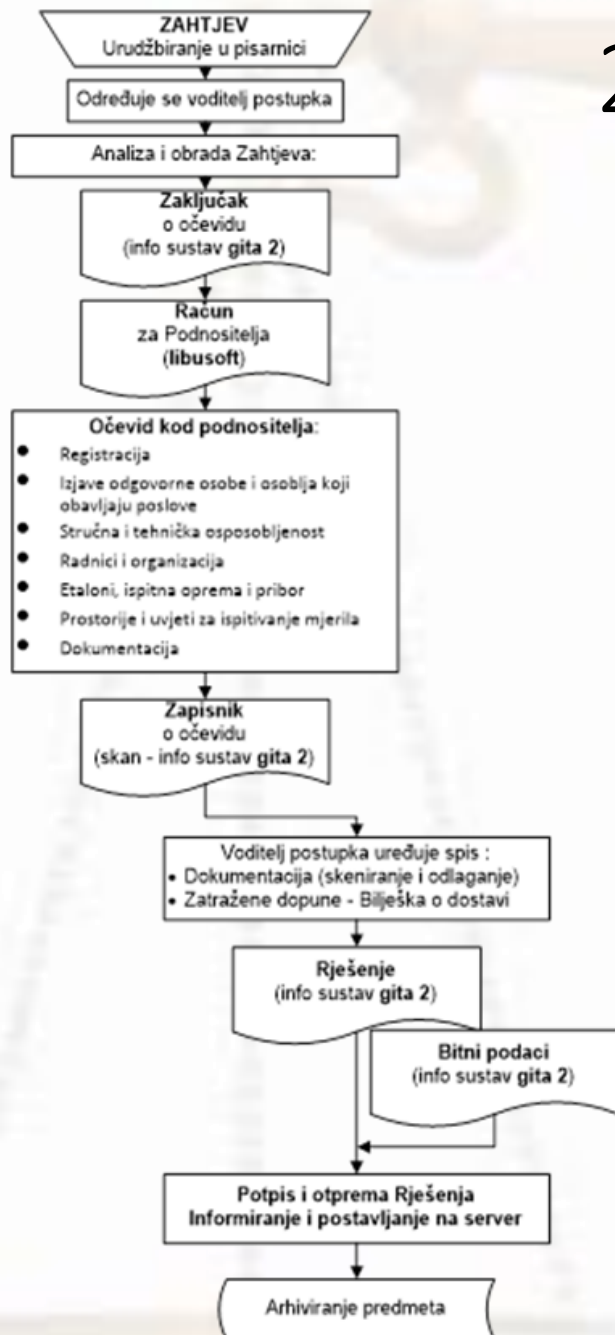
1.1 Područja – Dodatci (1)

Rb	DODATAK	NAZIV PODRUČJA
1	Dodatak 1	MJERILA DULJINE I KUTA
2	Dodatak 2	MJERILA RAZINE TEKUĆINA U NEPOKRETNIM SPREMNICIMA (AMR)
3	Dodatak 3	MJERILA ZA OVJERAVANJE ZA CILINDRIČNE OKOMITE I VODORAVNE SPREMNIKE 1. Cilindrični okomiti spremnici ako se premjeravanje obavlja metodom optičke triangulacije 2. Cilindrični okomiti spremnici ako se premjeravanje obavlja metodom optičke referencijske linije 3. Cilindrični okomiti spremnici ako se premjeravanje obavlja pojasnom metodom 4. Cilindrični okomiti spremnici ako se premjeravanje obavlja metodom mjerenja unutarnjeg elektrooptičkog razmaka 5. Cilindrični vodoravni spremnici
4	Dodatak 4	MJERILA ZA OVJERAVANJE VODOMJERA I/ILI MJERILA PROTOKA VODE 1. Vodomjeri 2. Mjerila protoka vode
5	Dodatak 5	MJERILA TOPLINSKE ENERGIJE
6	Dodatak 6	MJERILA I MJERNI SUSTAVI ZA MJERENJE KOLIČINA TEKUĆINA RAZLIČITIH OD VODE 1. Mjerila obujma alkohola, bezalkoholnih pića, piva, mlijeka 2. Agregati za istakanje goriva za motorna vozila 3. Agregati za istakanje UNP za motorna vozila 4. Mjerni sustavi na autocisternama za mlijeko i druge medije u prehrambenoj industriji 5. Mjerni sustavi na autocisternama za goriva i na mjestima za ukrcaj u autocisterne, vagonске cisterne ili cisterne na plovilima 6. Mjerni sustavi na autocisternama ili stabilnim mjernim sustavima za UNP 7. Mjerila obujma koja se ne nalaze u mjernom sustavu 8. Temperaturni kompenzatori 9. Agregati za mjerenje mase goriva u obliku stlačenog prirodnog plina za motorna vozila
7	Dodatak 7	UREĐAJI ZA POKAZIVANJE OBUJMA
8	Dodatak 8	PROTOČNA MJERILA OBUJMA PLINA (PLINOMJERI)
9	Dodatak 9	MJERILA KOJIMA SE ISPRAVLJA OBUJAM PROTEKLOG PLINA (KOREKTORI)

1.1 Područja – Dodatci (2)

Rb	DODATAK	NAZIV PODRUČJA
10	Dodatak 10	MJERILA MASE <ol style="list-style-type: none"> 1. Utezi razreda točnosti F1, F2, M1, M2, M3 i srednje do 20 kg 2. Utezi razreda točnosti M1, M2, M3 i srednje od 50 kg do 500 kg 3. Neautomatske vage razreda točnosti (I) 4. Neautomatske vage razreda točnosti (II) 5. Neautomatske vage razreda točnosti (III) i (IV) najvećeg mjerenja do 9000 kg 6. Neautomatske vage razreda točnosti (III) i (IV) najvećeg mjerenja preko 9000 kg 7. Automatske vage najvećeg mjerenja do 9000 kg 8. Automatske vage najvećeg mjerenja preko 9000 kg
11	Dodatak 11	MJERILA VLAŽNOSTI ZRNA ŽITARICA I SJEMENKI ULJARICA (VLAGOMJERI)
12	Dodatak 12	MJERILA ZA OVJERAVANJE TERMOMETARA <ol style="list-style-type: none"> 1. Stakleni termometri punjeni tekućinom 2. Medicinski (humani) termometri
13	Dodatak 13	MANOMETARI, VAKUUMOMETARI, MANOVAKUUMOMETARI, MJERNI PRETVORNICI TLAKA, UREĐAJI ZA MJERENJE KRVNOG TLAKA, TLAKOMJERI ZA GUME (MJERILA TLAKA)
14	Dodatak 14	BROJILA ELEKTRIČNE ENERGIJE
15	Dodatak 15	MJERNI TRANSFORMATORI
16	Dodatak 16	MJERILA KOJA SE UPOTREBLJAVAJU ZA ISPITIVANJE ELEKTRIČNIH INSTALACIJA
17	Dodatak 17	UREĐAJI ZA MJERENJE UDJELA ETILNOG ALKOHOLA U IZDAHU ISPITANIKA
18	Dodatak 18	MJERILA ZA OVJERAVANJE TAKSIMETARA
19	Dodatak 19	MJERILA BRZINE U CESTOVNOME PROMETU
20	Dodatak 20	UREĐAJI S VALJCIMA ZA MJERENJE KOČNE SILE PO OBODU KOTAČA KOD VOZILA NA MOTORNI POGON I PRIKLJUČNIH VOZILA
21	Dodatak 21	ANALIZATORI PLINOVA

2. Postupak ovlašćivanja

Zapisnik o očevidu sadrži:

- uvod (datum, mjesto i predmet zapisnika)
- popis prisutnih članova povjerenstva i pravne osobe
- utvrđeno stanje razvrstano u 7 cjelina/točaka:
 - I. registracija
 - II. izjave odgovorne osobe i osoblja koje obavlja poslove
 - III. stručna i tehnička osposobljenost (**HAA**)
 - IV. radnici i organizacija - shema
 - V. prostori za rad i uvjeti za ispitivanje mjerila
 - VI. etaloni, ispitna oprema i pribor
 - VII. dokumentacija
- zaključak
- predložene mjere i radnje
- popis privitaka
- potpise prisutnih

2.1 Ovlašteno tijelo za ovjeravanje – OTO (1)

U postupku se provjeravaju podaci u 7 cjelina

- Registracija (***poslovi ovjeravanja zakonitih mjerila***)
- Izjave odgovorne osobe i osoblja koji obavljaju poslove
- **Stručna i tehnička osposobljenosti**
(Potvrda HAA o akreditaciji prema normi HRN EN ISO/IEC 17020:2012, te Završni izvještaj vodećeg tehničkog ocjenitelja)
- Radnici i organizacija (potvrde HZMO)
- **Etaloni, ispitna oprema i pribor (Umjernice i/ili Ovjernice)**
- **Prostorije i uvjeti za ispitivanje mjerila**
- Dokumentacija

Rješenje o odobravanju radi ovlašćivanja za obavljanje poslova ovjeravanja zakonitih mjerila:

za prvu, redovnu i izvanrednu ovjeru na adresi poslovanja, na mjestima postavljanja mjerila ili mjestima ugradnje i to za područje i opseg koji je utvrđen

istovremeno se dodjeljuju identifikacijski brojevi ovlaštenim mjeriteljima!

2.2 Evidencija <https://data.gov.hr/dataset/ovlastena-tijela>

Pravilnik o obliku i način vođenja evidencije o rješenjima o odobrenju za obavljanje poslova ovjeravanja zakonitih mjerila i/ili poslova pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje (NN 44/15) propisuje obvezu vođenja evidencije na stranicama i na „Portal otvorenih podataka“ o izdanim rješenjima i rješenjima o ukidanju odobrenja za obavljanje poslova ovjeravanja zakonitih mjerila i/ili poslova pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje, koje Državni zavod za mjeriteljstvo izdaje pravnim osobama koje ispunjavaju uvjete odnosno prestanu ispunjavati uvjete propisane Zakonom o mjeriteljstvu

Državni zavod za mjeriteljstvo				Evidencija				Obrazac 2				
OVLAŠTENA TIJELA ZA OBAVLJANJE POSLOVA PRIPREME ZAKONITIH MJERILA ZA OVJERAVANJE				OVLAŠTENA TIJELA ZA OBAVLJANJE POSLOVA OVJERAVANJA ZAKONITIH MJERILA								
1	2	3		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Redni broj	Naziv ovlaštenog tijela za obavljanje poslova pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje	OIB subjekta i broj rješenja zadnjeg upisa (promjene) u sudski registar		Redni broj	Naziv ovlaštenog tijela za obavljanje poslova ovjeravanja zakonitih mjerila	OIB subjekta i broj rješenja zadnjeg upisa (promjene) u sudski registar	Klasa rješenja o odobrenju Urbroj rješenja o odobrenju Datum rješenja o odobrenju Identifikacijski broj Područje Opseg ovlaštenja	Dan izvršnosti rješenja	Datum prestanka važenja rješenja o odobrenju istekom roka važenja	Datum prestanka važenja potvrde o akreditaciji	Rješenje o ukidanju rješenja o odobrenju prije isteka roka važenja (č. 11. Zakona o mjeriteljstvu)	Napomena
1	PROTON EE-Elektronika d.o.o. Daruvar, Duga ulica 12, Dojani	48784522730 Bj/Tt-15/1168-2 27.08.2015 Rješenje o upisu	UF 55 18 43 Dc	1	Vage d.o.o. Laboratorij Zagreb (Grad Zagreb) Koledžična 2/e	30335873024 Poslovni broj: Zg/Tt-14/3569-2 Datum dokumenta: 20.02.2014. Opis: Rješenje o upisu	UPI-034-02/14-02/02 558-02-01-02/1-14-5 12.9.2014 12 Dodatak: 10	24.10.2014.	24.10.2017.	24.07.2019.	Potvrda o akreditaciji (HAA 6458)	nema
2	GRABAR d.o.o. Vršađin, Zagrebačka 306	64278190908 Vz/Tt-15/2702-2 07.08.2015 Rješenje o upisu	UF 55 65 Dc	2	Praex d.o.o. Zagreb (Grad Zagreb) Matije Divkovića 1B	77854439886 Poslovni broj: Zg/Tt-14/3699-3 Datum dokumenta: 01.08.2014. Opis: Rješenje o upisu	UPI-034-02/14-02/01 558-02-01-01/1-15-6 23.03.2015. 13 Dodatak: 1, 2, 6, 7	31.03.2015.	31.03.2018.	21.12.2019.	Potvrda o akreditaciji (HAA 6474)	nema
3	VAUTEL mjerjenje mase d.o.o. Zagreb, Klanječka 60	4870421478 Zg/Tt-10/9173-2 12.08.2010 Rješenje o upisu	UF 55 30 49 Dc	3	Grabar d.o.o. Vršađin (Grad Vršađin) Zagrebačka 306	64278190908 Poslovni broj: Vz/Tt-15/2702-2 Datum dokumenta: 07.08.2015. Opis: Rješenje o upisu	UPI-034-02/14-02/03 558-02-01-02/1-14-6 25.09.2014. 14 Dodatak: 4	28.10.2014	28.10.2017.	21.11.2020.	Potvrda o akreditaciji (HAA 6279)	nema

2.3 Što je učinjeno na poslovima ovlašćivanja

- U razdoblju od kolovoza / rujna 2014. godine do svibnja 2017. godine DZM je ovlastilo je **35 (+1) OTO**-a i **123 OTPM**-a, dok je u sustavu još od prošlih godina približno **40-tak OS** (ovlaštenih servisa).
- Uočeni su određeni nedostaci u Uredbi i priprema se poboljšanje. Otvoreno je javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o **prijedlogu Pravilnika o uvjetima i načinu polaganja ispita za ovlaštenog mjeritelja i ovlaštenog servisera te obliku i sadržaju službene iskaznice ovlaštenog mjeritelja i ovlaštenog servisera.**
- Uočene su prijeporne situacije u razlikama u postupcima i na njima se radi, uspostavljena je inicijativa „promatranja” postupka akreditacije.

2.4 Ovlaštena tijela za ovjeravanje – stanje

	OTO (Ovlašteno tijelo za ovjeravanje)	ID	Dodatak ili dodaci	Rok do kada je rješenje važeće
1	Vage d.o.o.	12	10	24.10.2017.
2	Piraex d.o.o.	13	1, 2, 6, 7	31.03.2018.
3	Grabar d.o.o.	14	4	28.10.2017.
4	STS Plin d.o.o.	15	6	18.12.2017.
5	Scheidt&Bachmann TUBS d.o.o.	16	1, 2, 6	20.01.2018.
6	EOL Grupa d.o.o.	17	1, 2, 6	16.12.2017.
7	Etalon-plin d.o.o.	18	9	22.01.2018.
8	TOT - Promet d.o.o.	19	4, 8	23.12.2017.
9	Ardenter d.o.o.	20	13	22.12.2017.
10	IKOM d.o.o.	21	4, 8	29.01.2018.
11	JANAF - Jadranski naftovod d.d.	22	6	27.01.2018.
12	STSI Integrirani tehnički servisi d.o.o.	23	1, 6, 13	17.03.2018.
13	Gradska plinara d.o.o.	24	8, 9	28.04.2019.
14	Zagrebpetrol d.o.o.	25	3	02.03.2018.
15	Elektrosklop d.o.o.	26	15	01.06.2018.
16	GIA Hrvatska d.o.o.	27	1, 2, 6, 13	28.04.2018.
	<i>Laboratorij za toplinska mjerenja</i>	28	5	<i>u postupku</i>
17	Server Mark d.o.o.	29	10	10.07.2018.
18	STI d.o.o.	30	6	23.06.2018.

	OTO (Ovlašteno tijelo za ovjeravanje)	ID	Dodatak ili dodaci	Rok do kada je rješenje važeće
19	Helm d.o.o.	31	14	13.07.2018.
20	Libra Tehničar d.o.o.	32	10	17.07.2018.
21	Vage Lukavečki d.o.o.	33	10	28.07.2018.
22	Propan oprema d.o.o.	34	6	29.07.2018.
23	Belmet 97 d.o.o.	35	16	30.11.2018.
24	Dalekovod EMU d.o.o.	36	14	01.10.2018.
25	Končar - Mjerni transformatori d.d.	37	15	01.12.2018.
26	Termoplin d.o.o.	38	8	02.05.2019.
27	Iskraemeco d.o.o.	39	14	28.04.2019.
28	Specijalna oprema – Lučko d.o.o.	40	8, 9	05.05.2019.
29	Mettler Toledo d.o.o.	41	10	05.10.2021.
30	Metron Instruments d.o.o.	42	13	25.04.2021.
31	CEI IETA d.o.o.	54	16, 17, 18, 19	21.01.2017.
32	ZIK d.o.o. Zagreb (elektro)	55	16	17.03.2018.
33	Končar – Institut za elektrotehniku d.d.	56	16	17.09.2016.
34	CVH Centar za vozila Hrvatske d.d.	76	13, 20, 21	21.09.2018.
35	ZIK d.o.o. Sisak (nafta)	91	3, 6	14.11.2017.

2.5 Ovlaštena tijela po Dodacima – prikaz

Dodatak		Broj		Broj		Dodatak		Broj		Broj	
		OTO	Osoba	OTPM	Osoba			OTO	Osoba	OTPM	Osoba
Dodatak 1	(MI008, MI009)	5	29	8	37	Dodatak 11		-	-	5	12
Dodatak 2		4	18	2	42	Dodatak 12		-	-	-	-
Dodatak 3		2	18	2	8	Dodatak 13		5	27	12	30
Dodatak 4	(MI001)	3	7	14	58	Dodatak 14	(MI003)	3	6	13	43
Dodatak 5	(MI004)	-	-	2	5	Dodatak 15		2	5	3	12
Dodatak 6	(MI005)	10	51	14	55	Dodatak 16		4	12	-	-
Dodatak 7		1	2	2	14	Dodatak 17		1	5	2	8
Dodatak 8	(MI002)	5	12	6	14	Dodatak 18	(MI007)	1	5	7	10
Dodatak 9	(MI002)	3	7	3	6	Dodatak 19		1	5	-	-
Dodatak 10	(MI006, NAWI)	5	18	33	132	Dodatak 20		1	7	1	3
						Dodatak 21	(MI010)	1	7	2	8
Ukupno		38	162	84	371			19	79	45	126
OTO		57		241		OTPM		129		497	

3. Pogled u budućnost

- Zadržavanje i poboljšanje kompetentnosti i vodećeg položaja DZM-a
- Poboljšanje postojeće info baze u pravcu bolje funkcionalnosti te on-line sustava prijave, ovjeravanja i izvještavanja
- Uspostava kvalitetnije komunikacije između dionika sustava
- DZM će i dalje pokrivati sva područja u mjeriteljstvu ovjeravanjem (pa i za koja se nije nitko akreditirao i nije ovlašten)
- Postojeće mjeritelje treba aktivirati za nadzor nad radom OTO i OTPM
- Rad na edukacijama svih mjeritelja
- Intenziviranje inspekcijskog nadzora i njegove učinkovitosti
- Omogućiti kvalitetnije praćenje i analize te utjecaj na periodiku ovjeravanja

Zahvaljujem na pozornosti!

dalibor.jakir@dzm.hr